

A szeretet parancsa

Időpont: Szentháromság ünnepe utáni 8. vasárnap – 1954. augusztus 8.

Alapige: 1Jn 5,1–3

„Mindaz, a ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született; és mindaz, a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született. Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk. Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem nehezek.”

Az életnek van csalhatatlan jele. Az ájult ember olyan, mint a halott, de ha föléje hajolunk, hallani lehet, ahogy lélegzik, és ki lehet tapintani, hogy dobog a szíve, tehát él. Az újjászületett életnek is van ilyen jele. János apostol az újjászületett életnek a következő csalhatatlan jeleit sorolja fel: hit Jézusban mint Krisztusban és szeretet Isten és Isten gyermekei iránt. Aki tehát hisz Jézus Krisztusban mint Isten Fiában és az ő személyes Megváltójában, s aki szereti Istent, mint édes atyját, az embereket pedig mint testvéreit, az Istentől született. Három ismertetőjelt sorol fel tehát az apostol, ez a három azonban tulajdonképpen egy, mert együtt jár, elválaszthatatlan, szerves összefüggésben van egymással. Aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, a Megváltó, az lehetetlen, hogy ne szeresse az Atyát, aki úgy szerette ezt a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Aki pedig szereti a szülőt, lehetetlen, hogy azt is ne szeresse, aki attól született, Isten szeretetével tehát együtt jár Isten gyermekeinek a szeretete. Úgy összetartoznak, mint a fánál a gyökér és a gyümölcs. A mai szentleckében a három ismertetőjel közül főképp a felebaráti szeretetet, a szeretet parancsát emeli ki az apostol, de a másik kettővel való szerves összefüggésben állítja oda szemeink elé.

1. *Isten gyermeke mindenkit szeret.* Ez az ige első üzenete.

A szeretet parancsát minden ember természetesnek tartja ebben a megfogalmazásban: Mindenki köteles engem szeretni..., kevesen vannak azonban, akik hajlandók ebben az értelemben is elfogadni: Én mindenkit köteles vagyok szeretni. A legtöbb ember csak az úgynevezett viszonzó szeretetet ismeri el kötelességének, nem ismeri el a kezdeményező szeretet parancsának kötelező erejét. Elismeri, hogy szeretnie kell azt, aki őt is szereti. Ezzel vonja meg a szeretet jogosultságának határát. Aki ezen kívül esik, az iránt nem érez kötelességet, azok iránt lehet közömbös, azokat gyűlölheti. Jézus a Hegyi beszédben vámszedő erkölcsnek bélyegezi meg ezt a magatartást (Mt 5,46–47).

Érthető tehát, hogy az átlagember mindenféle kibúvót keres az általános emberszeretet parancsa alól. A mai igében is van egy ilyen kibúvó. Arra hivatkoznak, hogy ez az ige Isten gyermekeinek szeretetére kötelez, Isten gyermeke alatt pedig azokat az embereket érti, akik Istentől születtek, mégpedig az összefüggésből kitűnőleg újonnan születtek. Ebben az igében tehát csak az a parancs, hogy Isten gyermeke szeresse minden hívő testvérét.

Tagadhatatlan, hogy itt Isten gyermekeiről van szó, s hogy mikor a Biblia Isten gyermekeiről szól, akkor rendszerint nem arra gondol, hogy minden ember Isten gyermeke, mert az ő teremtménye, hanem azokra gondol, akik váltságában részesültek, akiket újonnan szült, tehát a hívő testvérekre. Nem szabad azonban egyik igét a másik ellen kijátszani és ezzel megerőtleníteni! Az Írás szerint Istennek háromféle gyermeke van. Van sok elzülött gyermeke. Elhagyták az atyai házat, Isten számára elvesztek és meghaltak, amint a tékozló fiúról is ezt mondja az Atya. Hála Istennek, van azonban Istennek sok visszafogadott gyermeke is, akik bűnbocsánatot kértek és kaptak, s újra az atyai házban vannak. És – sajnos – csak egyetlen gyermeke van olyan, akiben mindig gyönyörűsége telt, az egyszülött Fiú, Jézus Krisztus. A Szentírás nem engedi, hogy válogassunk Isten gyermekei között: ezt szeretem, ezt nem. Az Atya sem válogat. Gondviselő szeretetében felhossa napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak (Mt 5,45). Jézus Krisztus is nemcsak édesanyjának és legkedvesebb tanítványának, Jánosnak jövőjéről gondoskodik a kereszten, hanem az ellenségeit is körülveszi jövőt biztosítani akaró nagy szeretettel, mikor így imádkozik: „Atyám! bocsásd meg nekik; mert nem tudják, mit cselekesznek.” (Lk 23,34) A váltság is Isten kezdeményező szeretetének ajándéka. Nem válasz az ember bűnbánatára, nem viszonzás a jobb belátásra jutott ember Isten felé való közeledésére, hanem Isten közeledése az emberhez. „Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban

mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt. (...) mikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az ő Fiának halála által...” (Róm 5,8.10) Önmagunkon is mindennap tapasztalhatjuk azt, hogy Isten szeretete kezdeményező szeretet. Ha valami megzavarja közöttünk a viszonyt, mindig ő közeledik, mindig ő kezdi újra a békesség munkálását.

Az tehát a parancs, hogy mindenkit szeressünk. Aki Isten gyermeke, az mindenkit szeret.

2. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy *Isten gyermeke mindenkit Istenért szeret*. Ez az ige második üzenete.

Egy példával világítja meg ezt az igazságot az apostol. Ezt mondja: „...*a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született.*” Ha szeretek valakit, akkor nem csak az illetőt magát szeretem, hanem szeretek mindenkit és mindent, akit és amit az szeret, akit szeretek. Fokozott mértékben áll ez az igazság a szeretteim gyermekére. Akit szeretek, annak a gyermekét is nagyon szeretem.

Ha tehát szeretem Istent, szeretnem kell az ő gyermekeit is. Minden ember az ő gyermeke, éppúgy, mint én. Minden emberért folyt a Krisztus vére, éppúgy, mint értem. Ő adja nékem testvérként a másik embert. Az ő kezéből kell elfogadnom, még ha nagyon nehéz is szeretnem. Az ő kezéből a „nehéz” ember is jó adomány, mert próbaköve a szeretetemnek.

Még egy lépéssel tovább is kell mennünk! Az apostol azt mondja: „*Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük...*” A másik embert tehát nem csak Istenért kell szeretnünk, hanem egyenesen Istent kell szeretnünk benne. De mikor a másik emberen oly kevés az istenszerűség! Ne felejtse el, hogy Isten e világban álarcban jár közöttünk. Mt 25 szerint néha nagyon ellenszenves álarcban: éhes koldus, rongyos csavargó, gyanús vándor, aki éjjeli szállást kér, székáns beteg, börtöntöltelék. Nem is lehet másképp, csak hittel hinni azt, hogy Isten rejtőzik ez alatt az álarc alatt. Aki azonban ebben a hitben él, annak a szívében csodálatos szeretet kél. Ez a szeretet független a hangulattól, hiszen Isten nem hangulat a számunkra, hanem életszükséglet. Független a rokon- és az ellenszenvtől is. Amaz nem indítja kivételezésre, emez nem készíti visszahúzódnásra, hiszen szeretete nem a másik embertől feléje induló hatásnak ellenhatása, visszhangja, hanem az Isten részéről feléje áramló személyválogatás nélküli szeretetnek visszfénye. Ez a szeretet független a másik ember szeretetreméltóságától, mert hiszen mi, emberek mindig méltatlanok vagyunk a szeretetre, Isten azonban, akit mi a másik emberben szeretünk, mindig méltó a szeretetre. Ez a szeretet független az idő múlásától. Nem szürkíti el a megszokás, nem fogy el, ahogy az évek fogynak. Amíg a hit tart, ez a szeretet is kitart.

Mindebből azonban az is következik, hogy ahol baj van az emberek közötti szeretettel, ott ez mindig csak tünet, és nem az alapbaj. Az alapbaj sokkal mélyebben van. Nem az a baj, hogy a másik kibírhatatlan, s ezért elfogyott a szeretet belőlem, hanem az a baj, hogy meglazult a Krisztussal való kapcsolatom, a hitemmel van baj, az istenszerelmem lanyhult meg, tehát a gyökért támadta meg a baj, s akkor nem csoda, ha a szeretet virága is ellankadt. Az orvosság is nem az, hogy vissza a felebaráthoz, hanem ez: vissza a Krisztushoz!

3. Még egy üzenete van a mai ige: *Isten gyermeke mindenkit Isten módján szeret*. Ezt mondja az ige: „*Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk. Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem nehezek.*” Az igazi emberszeretet tehát nem valami szívbeli ellágyulás, még csak nem is valami műkedvelő gondviselés, mely az Isten mulasztásait akarja kipótolni, hanem parancs alatt álló, fegyelmezett szeretet. Nem akárhogy kell szeretnünk, hanem úgy, amint Isten parancsolja, Isten rendje szerint. Milyen ez az Isten módján való szeretet, amint azt számunkra Krisztus kijelentette? Mindenekelőtt üdvözítő szeretet. Mi is üdvünkre kell, hogy szolgáljunk egymásnak! Azután Istenre mutató szeretet. Nekünk is úgy kell szeretnünk, hogy az emberek, akik látják a mi jó cselekedeteinket, a mi mennyei Atyánkat dicsőítsék értük (Mt 5,16). Azután áldozatos szeretet, mely az élet feláldozásától sem riad vissza. Minekünk sem csak a fölöslegünkéből kell szeretetet gyakorolni, hanem az egyetlent, a gyönyörűségeset is oda kell tudnunk adni másokért!

Ki képes erre? János azt mondja, hogy mindez nem nehéz. Aki szereti Istent, annak nem nehéz szeretni a másik embert. Ha nehéz, akkor elsősorban nem a másik ember miatt nehéz, hanem azért, mert baj van az újjászületésünkkel.

Szeresd az Istent, aki téged önmagánál is jobban szeret, s akkor te is meglátod, hogy nem nehéz Isten gyermekének minden embert Isten módján szeretni, nem nehéz a másik emberben Istent szeretni. Mindenre van erőnk, erre is, Krisztus által, aki minket megerősít. Ámen.